

Jerzy Okoński

Dębina Łętowska, st. 2, gm. Wojnicz,
woj. tarnowskie, AZP 104-65/56

Informator Archeologiczny : badania 28, 29

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

brukiem znajdowała się duża popielnica-waza, zawierająca wśród przepalonych kości ludzkich fragm. szpili brązowej z profilowaną główką. Obok wazy ułożono zwyczajowe przystawki: amforę, garnek, misę i włożony weń kubek. W niewielkiej, kolistej jamce pomieszczono resztki stosu. Podobne konstrukcje, będące niewątpliwie zniwelowanymi kurhanami, wystąpiły w pobliskim Pleszewie na stanowisku 2. Inne, bogaciej wyposażone pochówki ze schyłku epoki brązu (grób 354, 359) zawierały skręty spiralne z drutu brązowego. Z zespołów datowanych na okres halsztacki wyróżnia się grób 374, jamowy, pod brukiem kamiennym z obstawą, zawierający aż trzynaście naczyń lub ich znacznych fragm., w tym zdobioną delikatnie rytymi rowkami i stempelkami „grafitowaną” misę i czarę esowatą. Na schyłkową fazę tego okresu datować należy grób 361 — z inkrustowaną czarką i prawie nieuszkodzonym, małym, glinianym różkiem; pochówek 380 — z miniaturowym czerpakiem i dwoma brązowymi koralikami wewnątrz znamienne zdobionej popielnicy amforki; jamowy grób 383 — z gruszkowatą grzechotką, zdobioną głęboko nacinanym ornamentem, wyposażony ponadto w brązową szpilę z profilowaną główką. Największą niespodzianką było odkrycie (przypadkowo, na działce J. Jamrozika położonej na niewielkiej kulminacji terenu w południowej części osiedla, czyli już znacznie poza zwartym zasięgiem cmentarzyska) bogatego grobu, zawierającego prócz ceramiki dwie bransolety brązowe, bransoletę żelazną, fragm. tordowanego naszyjnika. Wskazuje to, że i tu chowano zmarłych i że należy przebadać skraj lasu w pobliżu szosy Brzezie Tursko. Inną niespodzianką było odkopanie resztek grobu ciałopalnego (356) wśród pochówków schyłkowobrązowych, tuż przy krawędzi lasu, na polu W Komorskiego, w odległości ok. 80 m od swartego zasięgu przebadanego już cmentarzyska ludności kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich. Na dnie zdobionej głęboko rytymi rowkami popielnicy prócz kości odkopano dwuzwojowy skręt spiralny z płasko kolistej taśmy brązowej. W niewielkiej odległości od opisanego pochówku odsłonięto zespół kolistych jamek, układających się w trapezowaty, nieokreślonej bliżej funkcji, niewielki obiekt słupowy podparty w środku. Wymiary jego wynoszą 140 x 160 cm, głębokość posadowienia słupków sięga 40–79 cm.

Dębina Łętowska, st. 2
gm. Wojnicz, woj. tarnowskie
AZP 104-65/56

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
w Tarnowie

Badania prowadził mgr Jerzy Okoński. Finansowane przez Kopalnię
Odkrywkowe Surowców Drogowych w Rudawie.

W związku z lokalizacją żwirowni na terenie odkrytej w trakcie AZP w 1985 r. osady kultury lużyckiej zalecony został nadzór archeologiczny nad pracami ziemnymi. Prace w 1994 r. objęły wschodnią część rozległego wyniesienia na krawędzi starorzecza Dunajca. Odsłonięto i wyeksplorowano 23 obiekty występujące w zasięgu szerszym niż stwierdzone podczas AZP zaleganie materiału na powierzchni stanowiska. Wyróżnić wśród nich można 3 o charakterze mieszkalnym, 3 wolno stojące paleniska, co najmniej 2 jamy o charakterze zasobowym oraz 15 przeważnie niewielkich, nieregularnych jam, typowych dla osad kultury lużyckiej.

Najciekawszy obiekt 15/94 miał wymiary 2,7 x 1,6 m, zagłębienie w całość na 50 cm od poziomu odkrycia, wyraźny poziom użytkowy dna nasycony spalenizną i polepą oraz bogaty zespół zabytków ruchomych, m.in. placków glinianych. Nieregularny rzut zbliżony do czworokąta z zaokrąglonymi narożnikami oraz znaczna ilość polepy w wypełnisku pozwalają przyjąć plecionkową konstrukcję ścian półziemianki.

Ceramika z osady pochodzi z młodszych okresów epoki brązu i wykazuje współwystępowanie elementów grupy górnośląsko-małopolskiej i tarnobrzeskiej.